

УДК 614

Курков О.Б.¹, Каркач Д.В.²

¹ старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. БАД-539м НУ «Запорізька політехніка»

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОТИЕПІДЕМІЧНИХ ЗАХОДІВ В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

Надзвичайна ситуація (ЧС) для санітарно-епідеміологічної служби, як і для охорони здоров'я в цілому - це різкі, часто непередбачені зміни в звичайній обстановці, що виникли в результаті катастроф і їх наслідків, характеризуються людськими жертвами, масовою захворюваністю, різким погіршенням санітарно-гігієнічної обстановки і складною епідемічною ситуацією.

При цьому можливості місцевої охорони здоров'я у вогнищі лиха частенько опиняються недостатніми і вимагають залучення додаткових сил і засобів. До основних завдань протиепідемічного забезпечення населення в зоні ЧС відносяться:

- попередження і зниження захворюваності і недопущення поширення небезпечних інфекційних захворювань в зоні ЧС і за її межами;
- підтримка санітарно-епідеміологічного благополуччя в зоні ЧС і в районі розміщення евакуйованого населення, забезпечення епідемічної безпеки питної води, продовольчої сировини і продуктів харчування, комунальних і інших об'єктів.

Механізм передачі інфекції зберігатиметься і діятиме у вогнищі впродовж терміну виживаності збудника в зовнішньому середовищі і за наявності інфекційних хворих серед населення. На інтенсивність поширення інфекційних хвороб істотний вплив зроблять комунально-побутові і санітарно-гігієнічні умови в зоні катастрофи і місцях розміщення евакуйованих. Скупченість людей в різних місцях (у палаткових городках та ін.) сприятиме інтенсифікації аерозольного зараження. Особливий вплив на формування епідемічних вогнищ в зоні катастрофи можуть зробити аварії з викидом сильнодіючих отруйних речовин або радіоактивне забруднення місцевості. Виникає недолік вакцин і дезорганізація в роботі медичних служб, що займаються прищепною справою. У цих ситуаціях реальна загроза зростання інфекцій, що відносяться до керованих засобів імуніпрофілактики.

Спеціальна екстрена профілактика проводиться після встановлення виду збудника і визначення його чутливості до антимікробних препаратів. Застосовують антимікробні засоби, що чинять виборчу дію на певний вид етіологічного агента з урахуванням його чутливості. Тривалість спеціальної екстреної профілактики залежить від нозологічної форми захворювання. Властивостей використовуваних антимікробних препаратів, а також що застосовувалася раніше загальної екстреної профілактики. При екстреній профілактиці встановлюється медичне спостереження за населенням, що передбачає активне виявлення хворих.

У загальній системі попереджувальних і протиепідемічних заходів, що проводяться серед населення в ЧС, велике місце займають щеплення.

Специфічна профілактика в осередках інфекції також проводиться після встановлення виду збудника. У ряді випадків потрібно одночасне масове проведення щеплень проти декількох захворювань. Тому в зоні ЧС важливим є правильне застосування асоційованих вакцин з використанням найбільш простих і зручних способів введення їх в організм.

Лікувально-евакуаційне забезпечення є одним з основних видів діяльності при ліквідації медико-санітарних наслідків при ЧС. Різноманіття видів катастроф і умов, що виникають в них, виключають існування однієї якої-небудь системи організації лікувально-евакуаційного забезпечення населення. Закономірні відсутність в зоні катастроф умов для надання одномоментної вичерпної медичної і санітарно-епідеміологічної допомоги потерпілим і необхідність їх евакуації.

Загальним принципом лікувально-евакуаційного забезпечення в умовах катастроф вважається двохетапна система медичної допомоги і лікування уражених з їх евакуацією за призначенням. Особливістю медичної допомоги інфекційним хворим є її зв'язок з проведенням протиепідемічних заходів. У

їх організації особливе місце займає активне виявлення інфекційних хворих, яке в епідемічному вогнищі проводиться з одночасним відбором матеріалу для лабораторних досліджень. Після огляду усі інфекційні хворі підлягають негайній ізоляції і лікуванню на місці (в межах зони ЧС) або можливій подальшій евакуації.

Другим етапом надання медичної допомоги є інфекційний стаціонар, що функціонує поза зоною ураження. У разі особливо небезпечних інфекцій стаціонар має бути розгорнутий в зоні. У планах протиепідемічного забезпечення необхідно передбачити перепрофілювання соматичних стаціонарів в інфекційні. Важливе значення для організації і проведення лікувально-евакуаційних і протиепідемічних заходів має медичне сортування інфекційних хворих.

Таким чином, найбільш раціональною угрупованням протиепідемічних заходів є їх розмежування по спрямованості дії (джерело інфекції, механізм передачі, сприйнятливість). Використання основних критеріїв вибору протиепідемічних заходів, а також оцінка їх якості та ефективності мають важливе значення в профілактиці і боротьбі з інфекційними хворобами.